

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta "Ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla"

COM(2013) 348 final – 2013/0188 (CNS)

(2014/C 67/12)

Esittelijä: **Petru Sorin DANDEA**

Neuvosto päätti 27. kesäkuuta 2013 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 115 artiklan nojalla pyytää Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon aiheesta

Ehdotus – neuvoston direktiivi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla

COM(2013) 348 final – 2013/0188 (CNS).

Asian valmistelusta vastannut "talous- ja rahaliitto, taloudellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus" -erityisjaosto antoi lausuntonsa 4. lokakuuta 2013.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea hyväksyi 16.–17. lokakuuta 2013 pitämässään 493. täysistunnossa (lokakuun 16. päivän kokouksessa) seuraavan lausunnon. Äänestyksessä annettiin 142 ääntä puolesta ja 2 vastaan 6:n pidättyessä äänestämästä.

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla⁽¹⁾ ja katsoo, että se on huomattava edistysaskel veropetosten ja veronkierron torjunnan tehostamista koskevan toimintasuunnitelman⁽²⁾ täytäntöönpanossa.

1.2 Komitea katsoo, ettei tätä ehdotusta voi tarkastella erillään muista eurooppalaisista ja kansainvälisistä aloitteista ja toimista, joilla tavoitellaan tietojenvaihdon tehostamista veroviranomaisten välillä. Niitä ovat muun muassa unionin vuonna 2005 antaman pankkisäästämistä koskevan direktiivin soveltamisalan laajentaminen ja Yhdysvaltojen *The Foreign Account Tax Compliance Act* -laki (FATCA), jonka vuoksi tietyt unionimaat pyrkivät kahdensiväliseen sopimukseen Yhdysvaltojen kanssa mm. omia oikeuksiaan suojatakseen. Niihin kuuluu myös voimassa oleva direktiivi automaattisesta tietojenvaihdosta, jonka soveltamisalaa nyt pyritään laajentamaan.

1.3 Kun otetaan huomioon, että jäsenvaltiot menettävät joka vuosi miljardeja euroja veropetosten ja veronkierron takia, ETSK pitää komission ehdotusta automaattista tietojenvaihtoa käsittelevän direktiivin 2011/16/EU tiettyjen säännösten täytäntöönpanon nopeuttamisesta perusteltuna.

1.4 Komissio ehdottaa, että automaattisen tietojenvaihdon soveltamisalaa lisättäisiin viisi uutta tulolajia. ETSK kannattaa

näiden uusien tulolajien lisäämistä soveltamisalaa, sillä ne ovat alttiimpia veropetoksille kuin direktiivin piiriin jo kuuluvat tulolajit.

1.5 Koska veronkierto ja veropetokset ovat maailmanlaajuisia ongelmia, niitä ei voida torjua yksin EU:n alueella. ETSK kehottaa komissiota ja jäsenvaltioita neuvottelemaan tuntuvasti punnokkaammin OECD:ssa ja muissa globaaleissa elimissä edistääkseen automaattista tietojenvaihtoa kansainvälisenä vakiomenettelyinä.

1.6 ETSK kehottaa jäsenvaltioita erityisesti varmistamaan, että tulevassa automaattisen tietojenvaihdon vakiomenettelyssä otetaan huomioon EU:n lainsäädännön vaatimukset sekä sen kokemukset ja asiantuntemus tältä alalta. Komitea kannustaa jäsenvaltioita sovittamaan näkökantansa yhteen tätä silmällä pitäen, jotta unionin näkemys vaikuttaa voimakkaammin kansainvälisissä keskusteluissa.

1.7 Komitea katsoo lisäksi, että kansainvälisissä ja unionin laajuisissa hankkeissa on syytä tavoitella mahdollisimman tasapuolisia toimintaedellytyksiä mahdollisimman monen maan kanssa, jotta mahdolliset taloudelliset ja muut unionille koituvat haitat pystytään estämään mahdollisimman tarkoin.

1.8 Yksinkertaisuuden ja tehokkuuden nimessä sekä kustannussäästön ja kaikkien asianosaisten edun vuoksi ETSK katsoo, että kunkin hankkeen omia erilaisia tietojenvaihtojärjestelmiä olisi yhdenmukaistettava ja niistä olisi lopulta muokattava yksi ainoa järjestelmä. Tämä olisi toteutettava ainakin unionin tasolla. Kyseisten sovellettavien sääntöjen on lisäksi oltava selviä ja kiistattomia sekä suhteutettuja tavoiteltuihin päämääriin.

⁽¹⁾ COM(2013) 348 final.

⁽²⁾ COM(2012) 722 final.

1.9 ETSK kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan automaattisen tietojenvaihdon onnistuneen täytäntöönpanon edellyttämien ihmisten, teknisten ja taloudellisten voimavarojen saatavuuden, kun otetaan huomioon, miten monimutkaisia ja laajoja tietoa-aineistoja jäsenvaltioiden välillä on tarkoitus siirtää vuodesta 2015 alkaen. Tietojenvaihdosta vastaavien työntekijöiden kouluttamiseen on kiinnitettävä paljon huomiota.

1.10 Jotta uusilla verosäännösten rikkomisen torjuntaan käytettävillä välineillä olisi vaikutusta, pitää ETSK:n mielestä sekä komission että jäsenvaltioiden tehostaa toimiaan verolainsäädännön yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi.

2. Ehdotus neuvoston direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU muuttamisesta

2.1 Komissio on laatinut ehdotuksen direktiiviksi direktiivin 2011/16/EU säännösten muuttamisesta siltä osin kuin on kyse pakollisesta automaattisesta tietojenvaihdosta verotuksen alalla, koska veropetokset ja veronkierto ovat lisääntyneet viime vuosina ja ne vaikuttavat vakavasti jäsenvaltioiden verotuloihin – joka vuosi menetetään miljardeja euroja.

2.2 Komission ehdotuksen tavoitteena on säätää laajemmasta automaattisen tietojenvaihdon soveltamisalasta kuin mitä EU:ssa on nykyisin käytössä.

2.3 Komissio ehdottaa direktiivin 8 artiklan muuttamista niin, että siihen lisätään uusia tulolajeja, joihin ryhdytään soveltamaan automaattista tietojenvaihtoa. Artiklasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus siihen, että jäsenvaltio voi ilmoittaa, ettei se halua saada muilta jäsenvaltioilta tietoja, jos tietty kynnysmäärä ei ylity. Lisäksi ehdotetaan nykyisen direktiivin säännösten täytäntöönpanon nopeuttamista automaattisen tietojenvaihdon laajentamisen osalta.

2.4 Automaattisen tietojenvaihdon piiriin lisättävät uudet tulolajit ovat **osingot, luovutusvoitot, mitkä tahansa rahoitus-tileillä pidettävät muut tulot sekä kaikki määrät, joissa rahoituslaitos on velvoittautunut tai velallinen, lunastusmaksut mukaan luettuina, ja tilisaldot**. Jäsenvaltioiden tulee lähettää näitä tulolajeja koskevia tietoja vuodesta 2015 alkaen.

2.5 Komissio ehdottaa jäsenvaltioiden kanssa käydyt neuvonpidot huomioon ottaen, että jäsenvaltioilla nykyisin oleva mahdollisuus olla ottamatta vastaan tiettyntyyppisiä tietoja, jos tietty kynnysmäärä ei ylity, poistetaan. Komissio toteaa, että tämä ei ole toimiva järjestely ja että jäsenvaltiot ovat hyväksyneet sen poistamisen.

2.6 Automaattisen tietojenvaihdon piiriin lisättäviin uusiin tulolajeihin ei komission ehdotuksen mukaan sovellettaisi **tietojen saatavillaoloa**, jota nykyisin sovelletaan 8 artiklan 1

kohdassa mainittuihin tulolajeihin. Tämä nopeuttaa pakollisen automaattisen tietojenvaihdon soveltamisalan laajentamista ja täytäntöönpanoa.

2.7 Komission ehdotus on sopusoinnussa eräiden jäsenvaltioiden pyrkimysten kanssa, joiden tavoitteena on tehdä sopimuksia Yhdysvaltojen kanssa sen FATCA-lakiin liittyen. Tämä velvoittaisi kyseiset jäsenvaltiot tekemään hallinnollisesta yhteistyöstä annetun direktiivin 19 artiklan mukaisesti laajempaa yhteistyötä muiden jäsenvaltioiden kanssa.

3. Yleistä

3.1 Direktiiviehdotus on yksi veropetosten ja veronkierron torjunnan tehostamista koskevaan toimintasuunnitelmaan⁽³⁾ kuuluvista toimista. Komissio esitti toimintasuunnitelman vuoden 2012 lopussa Eurooppa-neuvoston pyynnöstä. ETSK ilmaisi lausunnossaan⁽⁴⁾ pitävänsä suunnitelmaa tervetulleena ja tukevana komissiota kyseisten sisämarkkinoita haittaavien käytäntöjen torjunnassa.

3.2 Jäsenvaltiot menettävät veropetosten ja veronkierron takia joka vuosi miljardeja euroja. Koska veropetokset⁽⁵⁾ ja veronkierto⁽⁶⁾ murentavat veropohjaa ja pakottavat siten jäsenvaltiot nostamaan veroja, komitea pitää niitä paitsi laittomina myös epäeettisinä käytäntöinä, jotka haittaavat merkittävästi sisämarkkinoiden toimintaa ja vääristävät verotusjärjestelmien oikeudenmukaisuutta veronmaksajien kannalta.

3.3 Veropetokset ja veronkierto ovat maailmanlaajuisia ongelmia. Sen lisäksi, että niitä torjutaan sisämarkkinoilla, tulisi siis myös tehdä sopimuksia OECD:n, G8- ja G20-ryhmän sekä muiden elinten puitteissa automaattisen tietojenvaihdon kehittämiseksi kansainvälisenä vakiomenettelyinä. ETSK suhtautuu myönteisesti eräiden jäsenvaltioiden toimiin, joiden johdosta ne ovat jo solmineet FATCA-sopimuksia Yhdysvaltojen kanssa. Ne avaavat jäsenvaltioille mahdollisuuden tehdä laajempaa automaattiseen tietojenvaihtoon liittyvää yhteistyötä hallinnollisesta yhteistyöstä annetun direktiivin 19 artiklan mukaisesti. ETSK pitää kuitenkin myönteisenä, että pakollisen tietojenvaihdon laajentamista koskevalla ehdotuksella jäsenvaltioille tarjotaan yhdenmukainen EU:n oikeusperusta, joka takaa oikeusvarmuuden ja tasapuoliset toimintaedellytykset sekä toimivaltaisille viranomaisille että talouden toimijoille. Lisäksi ETSK pitää tärkeänä varmistaa, että tulevassa maailmanlaajuisessa automaattisen tietojenvaihdon standardimenettelyssä otetaan huomioon EU:n lainsäädännön vaatimukset sekä sen kokemukset ja asiantuntemus tältä alalta.

⁽³⁾ Ks. edellinen alaviite.

⁽⁴⁾ EUVL C 198, 10.7.2013, s. 34

⁽⁵⁾ Veropetos on yleisesti rikosoikeuden mukaan rangaistava tahallinen teko, jolla pyritään välttämään vero. Käsite kattaa tilanteet, joissa tahallisesti annetaan vääriä tietoja tai esitetään vääriä asiakirjoja. (Määritelmä on otettu asiakirjasta COM(2012) 351 final.)

⁽⁶⁾ Veronkierto (*tax evasion*) käsittää yleensä laittomat järjestelyt, joissa verovelvollisuus salataan tai jätetään huomiotta, eli verovelvollinen tuloja tai tietoja veroviranomaiselta salaamalla maksaa vähemmän veroa kuin lakisääteinen velvollisuus olisi. (Määritelmä on otettu asiakirjasta COM(2012) 351 final.)

3.4 Jäsenvaltioiden verotusjärjestelmien silkkä monimutkaisuus ja niiden väliset suuret erot saattavat osoittautua merkittäviksi esteiksi automaattisen tietojenvaihdon toteuttamiselle. Jotta uusilla veropetosten ja veronkierron torjuntaan käytettävät välineet toimisivat tehokkaasti ja niillä olisi vaikutusta, pitää ETSK:n mielestä sekä komission että jäsenvaltioiden tehostaa toimiaan verolainsäädännön yksinkertaistamiseksi ja yhdenmukaistamiseksi.

4. Erityistä

4.1 Komissio esittää direktiiviehdotuksessa viiden uuden tulolajin lisäämistä automaattisen tietojenvaihdon piiriin. Tulolajit ovat seuraavat: osingot, luovutusvoitot, mitkä tahansa rahoituslaitteilla pidettävät muut tulot sekä kaikki määrät, joissa rahoituslaitos on velvoittautunut tai velallinen, lunastusmaksut mukaan luettuina, ja tilisaldot. ETSK kannattaa näiden uusien tulolajien lisäämistä soveltamisalaan, sillä ne ovat luonteensa ja laajuutensa johdosta alttiimpia veropetoksille kuin direktiivin piiriin jo kuuluvat tulolajit.

4.2 Automaattisen tietojenvaihdon piiriin lisättäviin uusiin tulolajeihin ei komission ehdotuksen mukaan sovellettaisi tietojen saatavillaoloa. Jäsenvaltioiden tulee toimittaa kyseisistä tulolajeista kirjatut tiedot verovuodesta 2014 alkaen. ETSK on

tyytyväinen komission ehdotukseen, sillä se nopeuttaa direktiivissä 2011/16/EU säädetyn automaattisen tietojenvaihdon täytäntöönpanoa.

4.3 Verotustietojen automaattinen vaihto edellyttää, että kukin jäsenvaltio vastaanottaa kaikista muista jäsenvaltioista huomattavan määrän tietoa. ETSK kehottaa jäsenvaltioita varmistamaan, että saatavilla on inhimilliset, tekniset ja taloudelliset voimavarat, joita tarvitaan, jotta automaattista tietojenvaihtoa voidaan alkaa toteuttaa vuonna 2015.

4.4 Automaattisessa tietojenvaihtojärjestelmässä vaihdettavan tietoaineiston kompleksisuus huomioon ottaen ETSK kehottaa jäsenvaltioita järjestämään järjestelmän parissa työskenteleville koulutusta, jotta varmistetaan sen tehokas toiminta.

4.5 Komissio ei esitä direktiiviehdotuksessa muutoksia direktiivin 2011/16/EU 8 artiklan 1 kohdassa mainittuja tulolajeja koskevien tietojen saatavillaoloa. ETSK suosittaa, että jäsenvaltiot pyrkisivät varmistamaan, että kyseisiä tietoja voidaan kerätä alkaen vuodesta 2017, jolloin ne on direktiivin nykyisten säännösten mukaan määrä sisällyttää automaattisen tietojenvaihtojärjestelmän soveltamisalaan.

Bryssel 16. lokakuuta 2013

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja*
Henri MALOSSE